

Hjemmefronten

Taler
Haakon 7

Dato
17 mai 1942

Sted
London

Omstendigheter
Ved festmøtet i Coliseum

1 17. mai har jo alltid vært en dag hvor ungdommen gikk i sitt flaggtog, og dagen
hvor de eldre hyllet våre forfedre på Eidsvoll for at de under de daværende
vanskelige forhold skapte Norge sin grunnlov. Frihet og selvstendighet er to ting
5 som det norske folk setter høyt og hellig, og det har aldri falt oss inn at noen
skulle berøve oss denne frihet. I 1905 lyktes det å gjennomføre Norges
selvstendighet og dette skjedde fredelig og på forhandlingens vei. Det lå derfor
kanskje altfor nær for det norske folk å tro at vi også i fremtiden ved
forhandlinger kunne nå et godt resultat. Selv ikke den forrige verdenskrig fikk
oss til å forandre dette syn.

10 Det var først den 9. april at vi ble revet ut av denne oppfatning, og vi stod
plutselig og uforvarende overfor enten å imøtekomme de krav som vår fiende
satte til oss, eller å forsvare vår frihet så langt det lot seg gjøre. Jeg kan på en dag
som i dag ikke la være å uttale en takk til hver enkelt statsråd fordi ikke en av
15 dem et øyeblikk var i tvil om hva vi burde gjøre. Regjeringen var seg sitt ansvar
bevisst, og vi visste at vi ikke var forberedt på et slikt overfall. Ingen av oss hadde
ment at det var noen fare på ferde, idet vi hadde forsøkt å leve på at vi skulle
komme igjennom denne krigen på samme måte som det lyktes i forrige krig.
Den motstand vi kunne gjøre, kunne ikke bli så stor, fordi vi ikke var forberedt.
20 Men jeg er sikker på at vi alle sammen følte at vi stod overfor det valg å kunne se
de neste generasjoner og verden for øvrig i øynene med den følelse at vi hadde
gjort vår plikt overfor Norge, dets frihet og selvstendighet.

Vi hadde håpet at våre allierte kunne gitt oss en støtte; men det lar seg ikke
25 improvisere å komme med et forsvar mot en av verdens sterkeste militærmakter,
som mens alle andre avrustet, rustet i hemmelighet.

Vi stod overfor en meget vanskelig stilling en gang til under kampene, og det var
30 da vi måtte bestemme oss til å reise ut av landet for å fortsette kampen. Men
atter stod hele Regjeringen samlet, da vi mente at vi kunne gjøre en effektiv
innsats i kampen mot overfallsmennene ved å dra her over, idet vi derved kunne
medbringe hele vår handelsflåte, som allerede hadde fått ordre til enten å gå til
engelsk eller nøytral havn, og som hadde gjort det uten at en eneste sviktet
35 denne ordre. Den innsats som vår handelsflåte har gjort i slaget om
Atlanterhavet, er både erkjent og anerkjent av fagfolk her i England.

Det som har gitt Norge et godt navn her i landet, er ikke bare oss som er henvist
til å oppholde oss utenfor landets grenser, men vel så meget dem som er
40 hjemme. Det vi kaller hjemmefronten, er det som hos hele den siviliserte verden
har skapt respekt og anerkjennelse for hva Norge er og hva Norge gjør i denne
tid. Alle vi som er utenfor landets grenser, er fulle av beundring for den rolige,
mandige opptreden som gjennomføres overfor innfallsmennene. Jeg vil uttale
en takk og en beundring til alle dem som på den ene eller annen måte har vist
45 sitt heltemot. Det er den enkelte kvinne som hjemme sitter og taler med barna
om situasjonen, og alle våre store organisasjoner som aldri har latt seg bryte. Og
vi står nettopp i disse dager og leser om de siste angrepene som er blitt rettet mot
vår kirke og skolen.

Det fyller oss med harme og avsky å lese eller høre om den behandling disse
50 nordmenn har vært utsatt for. De visste godt hva deres holdning kunne føre til,
men de sviktet ikke sin samvittighet, selv om de visste at de kunne bli stilt opp
mot en mur. Vi kan ikke være dem takknemlig nok. Men den behandling de har
vært utsatt for, har gjort at vi som er utenfor landet, føler at det er hver enkelt
55 tysker som kommer til å stå til ansvar for hver handling han har utsatt våre folk
hjemme for.

Der kommer en regnskapets dag etter denne, og enhver tysker må da stå til
regnskap for alt det umenneskelige han har gjort overfor vergeløse mennesker.

60 På en dag som 17. mai er jeg ganske sikker på at alle de norske som finnes
utenfor Norge, tenker på dem hjemme, hver på sine, og lengter etter befrielsens
dag. Det er iblant dem særlig noen jeg vil nevne - de 3000 unge nordmenn som
er gått fra Norge og inn i Sverige fordi de håpet at de kunne komme herover og
gjøre sin innsats. Jeg vil gjerne ha uttalt ved denne anledning: Tap ikke motet!
65 Deres tid vil komme, da også dere kan gjøre deres innsats for Norge! Jeg kan

forsikre dere om at Regjeringen ikke har glemt dere!

70 Det som særlig har gledet meg i denne tid, er å se at særlig ungdommen har forstått hva hele kampen gjelder. Ungdommen står fast, like fra den lille og opp til den unge mann som står i ferd med å bli student. Alle vil gjøre sin innsats for atter å gjøre Norge fritt.

75 Men der er også andre store mål. Det er ikke bare å få Norge fritt igjen, men også å få det bygd opp igjen og dermed skape et samfunn hvor alle kan leve et lykkelig og fritt liv i fremtiden.

Jeg vil slutte med å uttale det ønske at det ikke må vare for lenge før vi atter kan
80 komme tilbake til Norge og få ta fatt på gjenoppbyggingen.

Kilde

W. P. Sommerfeldt (red.): Hans Majestet Kong Haakon VII Taler 1905-1946. Oslo, 1947, s. 55-57.

URI

85 <https://www.virksommeord.no/tale/hjemmefronten>

90

95

100

105